

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Finansministeren

7. september 2010

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 269 af 2. september 2010
(Alm. del - § 7).

Spørgsmål:
Ministeren bedes oversende talepapiret til samrådet.

Svar:

DET TALTE ORD GÆLDER

- Dansk økonomi er igen i vækst efter det kraftige tilbageslag oven på finanskrisen. Eksporten er kommet i gang, og privatforbruget er styrket. Over de sidste 4 kvartaler – siden bunden i sommeren 2009 – er dansk økonomi vokset med knap 3 procent ifølge de seneste nationalregnskabstal, som kom i mandags.
- For 2010 som helhed skønnes i Økonomisk Redegørelse, august 2010 en moderat BNP-vækst på knap 1½ procent, mens væksten i 2011 skønnes til omkring 1¾ procent. Overordnet set er konjunkturbilledet dermed nogenlunde som ventet i maj.
- Det moderate internationale opsving er med til at understøtte fremgangen i dansk eksport og dermed væksten i dansk økonomi.
- Væksten i Tyskland, Sverige og til dels Storbritannien, der er Danmarks største eksportmarkeder, har været overraskende stærk i første halvår. Vægtet med betydningen for dansk eksport har fremgangen i den internationale økonomi i den forløbne del af året været større end ventet i maj.
- Den gradvise fremgang siden sommeren 2009 har i høj grad været drevet af de kraftige økonomisk-politiske lempelser, der er gennemført siden 2008. Væksten i dansk økonomi ventes efter-

hånden at blive mere selv bærende med større vægt på eksport og privat efterspørgsel.

- En mere selv bærende vækst forudsætter blandt andet, at det internationale opsving fastholder et vist momentum, idet konjunkturudviklingen i Danmark er tæt knyttet til udviklingen i udlandet.
- Det er et moderat opsving, vi er i gang med i den vestlige verden, og der er usikkerhed om styrken i opsvinget. Der ventes således også en vis afdæmpning af væksten i sidste del af året, men sandsynligheden for, at vi skulle være på vej ind i et tilbageslag, som det sorte hul vi oplevede 2008/2009, er meget lille.
- Og set fra et dansk synspunkt er der altså flere positive tegn. Stor vækst på nærmarkederne. Fortsat fald i renten. En valutakursudvikling som er til gunst for danske virksomheders konkurrenceevne. Det medvirker til at trække eksporten op.
- Samtidig understøttes den private efterspørgsel af de historisk lave renter, stabiliseringen af boligmarkedet, genopretningen af forbrugertilliden og fremgang i husholdningernes formuer og indkomster.
- Der er også tegn på, at arbejdsmarkedet er ved at stabilisere sig efter det kraftige fald i beskæftigelsen siden midten af 2008. Ifølge de seneste nationalregnskabstal er beskæftigelsen vokset lidt i 1. halvår 2010, og selv om Danmark blev hårdt ramt af krisen, er ledigheden steget meget mindre, end alle havde ventet. Ledigheden er nedjusteret med ca. 10.000 personer i både 2010 og 2011 og skønnes til 121.000 personer i 2010 og 125.000 personer i 2011.
- Selv med den stigning i ledigheden, vi har på grund af finanskrisen, så er ledigheden i 2011 stadig lav historisk set og mindre end i noget år under den tidligere regering. Også langtidsledigheden er fortsat lav i historisk sammenhæng. Den udgør ca. 50.000 personer og er dermed mindre, end da den bundede forrige gang i 2002 på omkring 70.000 personer.

- De seneste ledighedstal for juli understøtter vurderingen af en vis stabilisering på arbejdsmarkedet. Stigningen i bruttoledigheden i juli er beklagelig, men faktisk lidt mindre end ventet i redøgørelsen.
- Med et mere selv bærende opsving er der plads til gradvist at tilbageføre de store lempelser af finanspolitikken i 2009 og 2010.
- Hensynet til sunde offentlige finanser er tungtvejende i den nuværende økonomiske situation. De offentlige finanser er svækket ovenpå krisen og det offentlige overskud på 3½ pct. af BNP i 2008 er vendt til et forventet underskud på ca. 4½ pct. af BNP i 2010.
- Svækkelsen af de offentlige finanser afspejler blandt andet de store lempelser, der er gennemført for at understøtte vækst og beskæftigelse, samt at de offentlige udgifter og indtægter i Danmark er meget konjunkturfølsomme.
- De store offentlige underskud øger den offentlige gæld. ØMU-gælden ventes således at stige til 44½ procent af BNP i 2011, hvilket er 22 pct. af BNP højere end forudsat i 2015-planen fra 2007. Den offentlige nettogæld, som korrigerer bruttogælden for den offentlige sektors finansielle aktiver, var bragt ud af verden, da krisen indtraf. I 2011 skønnes nettogælden at udgøre 4¾ pct. af BNP.
- Den strukturelle offentlige saldo, der er korrigeret for konjunkturerens bidrag og andre midlertidige forhold, vendes fra et overskud på ca. 2 pct. af BNP i 2008 til et underskud på 1,7 pct. af BNP i 2010. Det er den strukturelle saldo, der har betydning for finansernes langsigtede holdbarhed. Svækkelsen af den strukturelle saldo fra 2008 til 2010 afspejler ret præcist de finanspolitiske lempelser i 2009 og 2010 på ca. 65 mia. kr.
- Næste år indleder vi genopretningen af den offentlige økonomi, som er nødvendig for at bremse den offentlige gældsopbygning.
- Finanspolitikken i 2011 indebærer, at ca. en tredjedel af de lempelser, som er gennemført i 2009 og 2010, trækkes tilbage igen. Det er der rum til at gøre i forhold til økonomien, blandt andet

fordi de meget lave renter fortsat understøtter væksten. Men også fordi de store finanspolitiske lempelser, vi har gennemført i 2009 og 2010, virker med stigende styrke ind i 2011.

- Samlet vil den finanspolitik, der er ført siden 2008, og faldet i renten i samme periode medføre et positivt bidrag til væksten i 2011 på op mod 1 pct. af BNP. Selv om finanspolitikken strammes til næste år.
- Det er samtidig vurderingen, at finanspolitikken og de lavere renter siden 2008 samlet set har betydet, at beskæftigelsen er omkring 120.000 personer højere i 2011, end den ellers ville have været.
- Den begyndende stramning af finanspolitikken fra og med næste år vil bidrage til at styrke den strukturelle saldo med knap 1 procent af BNP fra 2010 til 2011. Det afspejler især et planlagt fald i de offentlige investeringer, indfasningen af finansieringselementerne i skattereformen og genopretningsaftalen. Uden de tiltag, der er besluttet med genopretningsaftalen, ville det strukturelle underskud fortsætte frem mod 2015.
- De store offentlige underskud overstiger den 3 procents-grænse, der er indeholdt i EU's Stabilitets- og Vækstpagt. Vi er derfor nu i EU's procedure for "uforholdsmæssigt store underskud" sammen med 23 af de i alt 27 EU-lande. Danmark modtog således i midten af juli en EU-henstilling om at konsolidere de offentlige finanser.
- Henstillingen indeholder som ventet et krav om gennemsnitlige årlige stramminger på ½ procent af BNP i 2011 til 2013. Blandt de 24 EU-lande, der er kommet i EU's procedure, er henstillingen til Danmark en af de mildeste.
- Regeringen og Dansk Folkeparti indgik i maj Aftale om genopretning af dansk økonomi. Med genopretningsaftalen styrkes de offentlige finanser strukturelt gennem tiltag for godt 24 mia. kr. i 2011 til 2013, så henstillingen fra EU indfries.
- I Konvergensprogrammet var der beregningsteknisk forudsat uændret realt offentligt forbrug fra 2010 til 2013. Med genopret-

ningsaftalen øges ressourcerne til offentlig service i forhold til konvergensprogrammet i kraft af prioriteringer til blandt andet sundhed og uddannelse i 2011-13. Forøgelsen af det offentlige forbrug finansieres af besparelser på andre udgifter.

- Herudover indeholder aftalen en række tiltag på skatte- og arbejdsmarkedsområdet, herunder suspensionen af den automatiske regulering af beløbsgrænser for skatter, afkortningen af dagpengeperioden og udskydelsen af den forhøjelse af topskattegrænsen, som blev aftalt med Forårspakke 2.0.
- Genopretningsaftalen bidrager til at bevare tilliden til finanspolitikken, hvilket er helt afgørende for at fastholde lave renter.
- Den finansielle uro i forbindelse med den sydeuropæiske gældskrise i foråret viser med al tydelighed, at prisen for svigtende tillid til finanspolitikken er høj. Grækenland og andre lande med store underskud og høj gæld har således højere rentespænd over for Tyskland.
- I Danmark er de lange renter faldet siden uroen i maj, og i modsætning til de fleste eurolande er det danske rentespænd reduceret, siden uroen startede. De lave renter er en direkte gevinst for de danske boligejere, og lave renter er med til at fastholde opsvinget herhjemme.
- Sammenlignet med andre lande betyder genopretningsaftalen, at Danmark er langt fremme med at beslutte de konsolideringstiltag, der vil blive gennemført. Det bidrager til større sikkerhed om de fremtidige rammevilkår for erhvervsliv og investeringer.
- Regeringen vil i de kommende måneder sætte fokus på vækst-dagsordenen. Arbejdet i Vækstforum skal kortlægge hovedudfordringerne for dansk økonomi og vurdere, hvordan vi tager hånd om de fremtidige udfordringer.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen